



Datum
2023-07-27
Vår referens
Bertil Sjöström
Planeringssekreterare
bertil.sjostrom@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Cirkulär hantering av textil och textilavfall STK-2023-745

Sammanfattning

Malmö stad har av Klimat- och näringslivsdepartementet inbjudits att lämna synpunkter på promemorian Cirkulär hantering av textil och textilavfall. I promemorian lämnas förslag som syftar till att genomföra kravet i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008. Direktivet handlar om avfall och om upphävande av vissa direktiv (avfallsdirektivet) som innebär att separat insamling ska införas för textilier. Promemorian innehåller också förslag om att vidta åtgärder för att förebygga avfallsgenerering för textilier. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

I ärendets beredning har yttrande inhämtats från miljönämnden och tekniska nämnden, nämndernas synpunkter ligger till grund för förslag till yttrande. Sammanfattningsvis är bedömningen att det är positivt med ett införande av separat insamling av textilier, att återvinna textilier är bra för både klimat och miljö. Förslagen i promemorian bedöms bidra till att öka andelen avfall som hanteras cirkulärt.

Förslaget är att godkänna förslag till yttrande och skicka yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till yttrande och skickar yttrandet till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsunderlag

- Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Cirkulär hantering av textil och textilavfall
- Cirkulär hantering av textil och textilavfall
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 230807 Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Cirkulär hantering av textil och textilavfall
- Yttrande från VA SYD gällande remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Cirkulär hantering av textil och textilavfall
- Remissvar från tekniska nämnden gällande remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet

- Cirkulär hantering av textil och textilavfall
- Tekniska nämnden beslut 230614 § 133
- Remissvar från miljönämnden gällande remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet - Cirkulär hantering av textil och textilavfall
- Miljönämnden beslut 230620 § med Särskilt yttrande (V)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-08-07

Kommunstyrelsen 2023-08-16

Beslutet skickas till

Klimat- och näringslivsdepartementet

Miljönämnden

Tekniska nämnden

VA SYD

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Malmö stad har av Klimat- och näringslivsdepartementet inbjudits att lämna synpunkter på promemorian Cirkulär hantering av textil och textilavfall. I promemorian lämnas förslag som syftar till att genomföra kravet i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008. Direktivet handlar om avfall och om upphävande av vissa direktiv (avfallsdirektivet¹) som innebär att separat insamling ska införas för textilier. Promemorian innehåller också förslag om att genomföra kravet på medlemsstaterna att vidta åtgärder för att förebygga avfallsgenerering för textilier.

I ärendets beredning har yttrande inhämtats från miljönämnden och tekniska nämnden.

Bakgrund

1 juli trädde Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/851 av den 30 maj 2018 om ändring av direktiv 2008/98/EG om avfall i kraft. Genom detta ändringsdirektiv infördes bland annat krav att införa separat insamling av textilier senast den 1 januari 2025. Vidare ställdes det krav på att åtgärder ska vidtas för att uppmuntra återanvändning och inrättande av system som främjar reparation för bland annat textilier. Malmö stad har tidigare lämnat yttrande över betänkande Producentansvar för textil – en del av den cirkulära ekonomin (SOU 2020:72, STK-2020-1664).

Promemorian i korthet

Förslagen i promemorian syftar sammantaget till att främja en mer cirkulär hantering av textilavfall genom förberedelse för återanvändning eller materialåtervinning. Syftet med förslagen är även att bidra till att uppnå målen i avfallsdirektivet om förberedelse för återanvändning och materialåtervinning av kommunalt avfall.

I promemorian lämnas förslag på ändringar i avfallsförordningen som innebär att hushåll och

¹ Avfallsdirektivet beslutades inom EU 2008 och ersatt tre gamla direktiv: ramdirektivet (2006/12/EG) om avfall, direktiv (91/689/EEG) om farligt avfall och direktiv (75/439) om spillolja.

verksamheter ska sortera ut sitt textilavfall. En förklaring om vad som avses som textilavfall föreslås införas i avfallsförordningen. Textilavfall avser kläder av textil, hemtextil, inredningstextil, väskor av textil och accessoarer av textil. I utredningen om producentansvar för textil (SOU 2020:72) föreslogs denna avgränsning och den bedöms gälla för förslagen i denna promemoria.

I promemorian föreslås det att den som har textilavfall ska sortera ut det från annat avfall och förvara det skilt från annat avfall samt att den som samlar in textilavfall ska samla in det separat. Kommunerna föreslås även i fortsättningen ha ansvar för insamling av textilavfall som är kommunalt avfall.

Kommunen ska enligt förslag lämna information till hushåll och verksamhetsutövare om vikten av att hushålla med råvaror och energi genom att se till att textil återanvänds när det är möjligt. Kommunerna bör ges möjlighet att avgöra hur denna information ska lämnas.

Regeringen föreslås invänta eventuella nya EU-krav om hur textilavfall ska behandlas innan förändringar görs i den nationella lagstiftningen. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Remissinstansernas yttrande

Miljönämnden

Miljönämnden anser att förslagen i promemorian är positiva och nödvändiga för att kunna följa avfallsdirektivets bestämmelser om separat insamling av textilavfall, minimering av textilavfall samt för det proaktiva arbetet med återanvändning av textil. Nämnden ser positivt på införandet av separat insamling av textilier, att återvinna textilier är positivt för klimat och miljö.

Eftersom återvinningscentralerna ligger långt ifrån hushåll krävs det i många fall bil för att sig dit, nämnden understryker vikten av att insamlingen ska vara fysiskt tillgänglig för hushållen. Om hushållen kör bil med fossilt bränsle för att lämna utsorterade textilier anser nämnden att klimatnyttan av återvinningen riskerar att gå till spillo. Nämnden framför vikten av att det ska vara lätt att lämna plagg för återanvändning samt att reparationer av textilier blir standard i stället för att köpa nytt.

Miljönämnden anser att när insamling av textilier görs bör det även finnas möjlighet att lämna textilier till återbruk och återvinning på samma plats. I samband med insamlingen och hanteringen av textilier kommer det att förekomma transport av textilavfallet. Nämnden anser att det bör stå i lagtexten att kommuner ska vidta åtgärder för att minska transporterens klimatpåverkan när de ordnar transport av textilierna till textilsorteringsanläggningarna. Till exempel bör kommunerna eller annan ansvarig aktör uppmanas att skicka det insamlade materialet till närmsta anläggning (annars riskeras att textilavfallet blir en handelsvara och skickas långt) och det bör även ställas krav på att fordonet och eventuellt fordonsbränsle. Det är grundläggande att det är rena avfallsfraktioner² som kommer till textilåtervinningsstationerna. För att uppnå detta kommer det att, som promemorian föreslår, krävas kommunikation från kommunerna till hushåll och verksamheter.

² Avfallsfraktion är benämning på uppdelning av avfall beroende på vilket material det är.

Nämnden framhåller att det i EU-direktivet som promemorian handlar om nämns att återanvändning samt reparationer ska förespråkas, men i promemorian nämns inte att kommunernas kommunikation ska omfatta reparationer, bara återanvändning. Nämnden understryker att reparation och återbruk av textilier ska vara tillgängligt som alternativ och menar att det vore önskvärt med ett resonemang om incitament som kan få fler att välja att reparera.

Särskilt yttrande (V)

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ställer sig positiv till promemorians förslag. Nämnden framhåller att Naturvårdsverket bör lämna vägledning till kommunerna rörande hur textilavfallet ska behandlas i väntan på nya EU-krav och utredning på nationell nivå om hur dessa ska implementeras.

Utgångspunkten utifrån miljöbalken är att avfall som samlas in separat inte får förbrännas. Nämnden menar att detta kan innebära svårigheter för kommunerna om antalet textilsorteringsanläggningar inte förmår ta emot avfall från alla kommuner. Det är också av vikt enligt nämnden att i vägledningen till kommunerna beakta de ökade transporternas miljöpåverkan i förhållande till de miljövinster som återvinningen ska ge.

Tekniska nämnden har genom fastighets- och gatukontoret inhämtat synpunkter från Malmö stads avfallsbolag VA SYD. VA SYD har bland annat framfört att vikten av att textilåtervinningsanläggningarna får rena avfallsfraktioner vilket ställer krav på kommunikation från kommunerna till hushåll och verksamheter.

Stadskontorets bedömning och förslag

Med beaktande av inkomna yttranden gör stadskontorets följande bedömning. Det är positivt med ett införande av separat insamling av textilier, att återvinna textilier är bra för både klimat och miljö.

Förslagen i promemorian bedöms bidra till att öka andelen avfall som hanteras cirkulärt och genom det främja cirkulära affärsmodeller. Att på olika sätt arbeta för återanvändning och materialåtervinning av textilier är betydelsefullt. Naturvårdsverket bör få ett informationsansvar då de har möjlighet att nå ut på nationell nivå.

Promemorian anger att nya EU-regler framöver kommer ge behov av att se över hanteringen av textilavfall, i nuläget föreslår promemorian därav en flexibilitet avseende servicenivån. Det bör dock framöver tas i beaktning att en avsaknad av servicekrav medför en risk att textilavfall hamnar i restavfallet och genom det belastar kommunens avfallshantering.

EU-kommissionen gav den 5 juli 2023 ut ett förslag till reviderat avfallsdirektiv³ där det bland annat föreslås ett utökat producentansvar för textilier. Om regeringen går vidare med kommunalt insamlings- och behandlingsansvar enligt förslagen i nu aktuell promemoria kan det finnas behov för att kommunerna kompenseras ekonomiskt, även retroaktivt, om det inte finns ett producentansvar på plats 2025.

³ [Cirkulär ekonomi för textilier \(europa.eu\)](https://european-council.europa.eu/media/e3000000/1/press/1622222/1622222_en.pdf)

Miljönämnden och tekniska nämndens synpunkter utgör grunden till förslag till yttrande. Förslaget är att godkänna förslag till yttrande och skicka det till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Ansvariga

Anna Westerling Ekonomidirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör